

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 585/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Luboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpeného SD LEGAL, s.r.o., Žriedlová 3304/3, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 28CoP/35/2025-832 z 24. apríla 2025 a postupu, ktorý mu predchádzal, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na užívanie práv a slobôd bez diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru a „princípu“ najlepšieho záujmu dieťaťa podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, ako aj priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ ako otec maloletých detí 30. januára 2025 podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na čas do rozvodu, ktorým sa domáhal zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov so striedaním vždy po týždni v nedeľu o 18.00 h, ktorý odôvodnil zhoršeným stavom syna [REDAKOVANÉ] (vek 5 rokov), ktorý nekomunikuje a je utiahnutý, a rozdielnym názorom na jeho výchovu, pričom prostredie u matky považoval za nevhodné, toxické. Zastáva názor, že je potrebné zmeniť, resp. upraviť výchovné prostredie s poukazom na to, že maloleté deti počas realizácie styku opakovane hovorili, ba dokonca ukazovali, ako ich matka praktizovala súlož a iné sexuálne praktiky s jej aktuálnym

priateľom. V súvislosti s uvedeným opisoval v návrhu výroky a situácie a obrázky vytvorené maloletými deťmi, ktoré mali preukazovať nevhodné správanie matky a jej priateľa. Svoj návrh odôvodnil aj tým, že matka sa snaží vytesniť ho z výchovy a starostlivosti o deti, keď mu odmietala dať kópie správ z lekárskeho vyšetrenia detí. Ďalej argumentoval aj sťažnou komunikáciou s deťmi, pretože im v tom bránia matka a svokra, ktoré deti manipulujú a týrajú. Súd v napadnutom konaní uskutočnil výsluch rodičov a nariadil znalecké dokazovanie. Znalčka v znaleckom posudku odpovedala na položené otázky, pričom na jednu z nich odpovedala tak, že neboli zistené poznatky alebo skúsenosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že matka praktizuje pohlavný styk alebo iné sexuálne praktiky za prítomnosti maloletých detí. Zároveň v znaleckom posudku konštatovala, že u sťažovateľa bada nespracované pocity z rozpadu rodiny. Okresný súd po vykonanom dokazovaní návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol uznesením sp. zn. 12P/117/2024 z 3. marca 2025, pretože nezistil potrebu bezodkladného zásahu súdu do práv účastníkov konania. Neprihliadal na sťažovateľom predložené nahrávky (útržky rozhovoru s deťmi, pozn.), keďže súdu neboli známe okolnosti vzniku, autenticity, celistvosti predložených nahrávok. S poukazom na výsledky znaleckého dokazovania bol toho názoru, že vykonaným dokazovaním boli vyvrátené tvrdenia sťažovateľa o nevhodnej sexuálnej aktivite matky za prítomnosti maloletých detí. Súd zároveň uviedol, že v rámci znaleckého dokazovania bolo zistené (obe maloleté deti sa zhodne vyjadrili), že kresbu, ktorú sťažovateľ pripisoval maloletému, kreslil otec. Tvrdenia sťažovateľa ostali nepreukázané, preto nariadenie neodkladného opatrenia súd zamietol v celom rozsahu.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ho potvrdil ako vecne správne. Považoval záver okresného súdu týkajúci sa zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia za krajne nepresvedčivý a nesprávny, pričom zotrval na svojich tvrdeniach. Súdu prvej inštancie vyčítal nevykonanie dôkazu – nahrávky, tiež namietal nesprávne závery súdnej znalkyne vychádzajúce zo zmanipulovaných odpovedí detí a predložil znalecký posudok týkajúci sa svojej osoby, ktorá znalcom nebola vyhodnotená ako psychopatická osoba, ale osoba, ktorá svoje výpovede nemá tendenciu skresľovať. K podanému odvolaniu sa vyjadril aj kolízny opatrovník, ktorý navrhol súdu rozhodnúť v súlade s najlepším záujmom detí na základe dostupných dôkazných materiálov. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia dospel k záveru, že nie sú splnené predpoklady na nariadenie navrhnutého neodkladného opatrenia, keďže nebola preukázaná naliehavosť dočasnej úpravy pomerov navrhovanou zmenou úpravy starostlivosti. Nebolo osvedčené ani ohrozenie maloletých detí aktuálnou úpravou styku (bod 23 napadnutého uznesenia). Odvolacie námietky sťažovateľa krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné, keďže z dosiaľ zistených skutočností v rámci konania vo veci samej (o úprave výkonu rodičovských práv a povinností) sa súdu javilo, že aktuálna úprava pomerov je postačujúca a, zohľadňujúc záujem maloletých detí, niet dôvodu na radikálny zásah a zmenu nateraz upraveného styku otca s maloletými deťmi. Konštatoval, že existujúce konflikty medzi rodičmi nemožno odstrániť tým, že súd pristúpi k čo i len dočasnej zmene úpravy rodičovských práv neodkladným opatrením bez náležitého dokazovania. S odkazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie odvolaním napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne a zákonné podľa § 387 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v sťažnosti opätovne opisuje skutkové okolnosti, za ktorých sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, vyjadruje svoj nesúhlas so závermi znaleckého dokazovania, keďže deti mali byť vopred inštruované, ako majú vypovedať pred znalkyňou. V súvislosti s uvedeným ako dôkaz predložil nahrávky, ktoré boli súdom prvej inštancie označené ako nedôveryhodné. V tomto smere uvádza, že v rámci odvolania navrhol vypočuť aj znalkyňu, čo však krajský súd bez ďalšieho nevykonával. Krajskému súdu vyčíta, že sa nijako nevysporiadal s existenciou týchto nahrávok, ktoré mali spochybníť závery znaleckého dokazovania. Podľa názoru sťažovateľa mal krajský súd v súvislosti s predloženými nahrávkami vykonať test proporcionality (vhodnosť, potrebnosť a primeranosť), čo taktiež nevykonával. Ďalej namieta, že došlo k porušeniu zásady rovnosti zbraní, ktorú vidí v tom, že súdu boli 11. februára 2025 doručené dve podania (matkino, obsahujúce zoznam otázok pre znalkyňu, a jeho, obsahujúce nahrávky, ktorými chcel poukázať na manipuláciu s deťmi). Zatiaľ čo otázky matky boli bez rozhodnutia súdu zapracované do znaleckého posudku, podanie sťažovateľa údajne nebolo znalkyni postúpené a nebolo ani riadne zaevidované v súdnom spise. Týmto nerovnovážnym, selektívnym prístupom malo dôjsť k porušeniu princípu rovnosti zbraní. Sťažovateľ zároveň vo všeobecnosti poukazuje na systematické znevýhodňovanie otcov v obdobných konaniach s poukazom na rozhodovaciu prax súdov. Podľa jeho názoru napadnuté uznesenie krajského súdu porušilo základné právo maloletých detí na najlepší záujem dieťaťa. V porušení princípu rovnosti zbraní vzhliada aj zásah do samotnej podstaty spravodlivého procesu. V neakceptovaní, nevykonaní a nevyhodnotení ním predkladaných dôkazov vidí porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a zákazu diskriminácie. Vychádzajúc z vlastnej argumentácie, dospieva k záveru, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, vedúce k faktickému odopretiu súdnej ochrany a práva na spravodlivý proces. Odôvodnenie poskytnuté krajským súdom považuje za arbitrárne, vydané v rozpore so skutkovým stavom vyplývajúcim z obsahu spisu.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu spočívajúca v akceptácii rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd v napadnutom uznesení neposkytol na jeho námietky relevantné odpovede.

III.1. K aplikovateľnosti záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru:

6. V úvode tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval s prihliadnutím na predmet konania o ústavnej sťažnosti (udržateľnosť rozhodnutia všeobecného súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) za nevyhnutné vyjadriť sa k aplikovateľnosti záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci.

7. Ústavným súdom už bolo opakovane judikované, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v súdnom konaní možno považovať predovšetkým za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 222/04, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00,

I. ÚS 46/00). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“) k tomu pozri napr. rozhodnutia ESLP citované vo veciach sp. zn. IV. ÚS 213/2020 a IV. ÚS 165/2020] nie každým neodkladným opatrením sa rozhoduje o právach a záväzkoch občianskej povahy. Aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru je pritom závislá od splnenia určitých podmienok. Po prvé, právo, ktoré je predmetom hlavného konania i konania o nariadení neodkladného opatrenia, musí byť právom občianskym v autonómnom význame tohto pojmu. Po druhé, nevyhnutné je skúmať povahu neodkladného opatrenia, jeho cieľ, účel a dopad na predmetné právo. Vo všetkých prípadoch, keď možno považovať za preukázané, že neodkladným opatrením bolo fakticky rozhodnuté o občianskom práve alebo záväzku bez ohľadu na dĺžku jeho trvania, je čl. 6 dohovoru použiteľný (rozsudok veľkého senátu z 15. 10. 2009 vo veci Micallef proti Malte, sťažnosť č. 17056/06, § 84 – § 85).

8. V prejednávanej veci je predmetom konania vedeného pred všeobecnými súdmi rozhodovanie vo veci neodkladného opatrenia dotýkajúceho sa výkonu rodičovských práv, úpravy styku rodiča s dieťaťom, ktorému nebolo ani len dočasne zverené do starostlivosti v rámci konania o rozvod manželstva. Ide teda o oblasť upravenú normami súkromného práva, pričom predmetom meritórneho rozhodovania (rozvod manželstva) je obligatórne aj úprava styku s maloletými deťmi. V autonómnom ponímaní ide nepochybne o oblasť spadajúcu pod výraz práva a záväzky občianskej povahy.

9. Pokiaľ ide o druhú podmienku, ktorej splnenie sa vyžaduje pre aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na prejednávaný prípad, ústavný súd konštatuje, že aj táto je v konkrétnych okolnostiach veci splnená. Neodkladné opatrenie má podľa názoru ústavného súdu priamy (aj keď len dočasný) dopad na občianske právo tvoriace predmet meritórneho konania. Neodkladné opatrenie plní primárne zabezpečovaciú funkciu vo vzťahu k predmetu prejednávanému v (prípadnom) hlavnom konaní (meritum veci). Požadovaným neodkladným opatrením sa otec maloletých domáhal dočasného rozšírenia styku s maloletými do rozhodnutia vo veci samej. Nariadenie neodkladného opatrenia preto zasahuje do postavenia sťažovateľky ako druhého rodiča. Za týchto okolností je na mieste uplatniť názor, podľa ktorého sa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní o predmetnom neodkladnom opatrení aplikuje.

III.2. K namietanému zásahu do práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie:

10. Ústavný súd už niekoľkokrát deklaroval, že pristupuje k preskúmvaniu neodkladných opatrení veľmi zdržanlivo a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie dochádza len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (pozri aj IV. ÚS 82/09, II. ÚS 551/2023).

11. Aj ESLP pripúšťa, že vo výnimočných prípadoch, napríklad keď účinnosť neodkladného opatrenia závisí od rýchleho rozhodovacieho procesu, nemusí byť možné okamžite splniť všetky požiadavky čl. 6 dohovoru. Za nevyhnutnú a neodňateľnú záruku považuje nezávislosť a nestrannosť súdu. Pripúšťa však, že iné procesné záruky sa môžu uplatniť iba v rozsahu, ktorý je zlučiteľný s povahou a účelom neodkladného opatrenia. Preto je potrebné preukázať,

že vzhľadom na účel konania o neodkladnom opatrení v danom prípade nie je možné uplatniť jednu alebo viac konkrétnych procesných záruk bez toho, aby došlo k neprimeranému narušeniu cieľa, ktorý sa sleduje neodkladným opatrením (Micallef proti Malte, rozsudok z 15. 10. 2009, § 86).

12. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité odôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať. Podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každý argument, poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (obdobne napr. III. ÚS 200/09). Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998).

13. Sťažovateľ predovšetkým namieta, že krajský súd rozhodol v jeho veci v rozpore s účelom a zmyslom neodkladného opatrenia, pričom tvrdí, že nerešpektuje ním uvádzaný skutkový stav a ním ponúknuté dôkazy, a nesprávne vyvodzuje záver o nesplnení predpokladu jeho nariadenia v podobe naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov.

14. Je pravdou, že základným predpokladom na nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obava, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené (§ 325 ods. 1 CSP). Nevyhnutnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je hodnoverné osvedčenie splnenia tohto základného predpokladu a základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (§ 326 ods. 1 CSP).

15. V posudzovanom prípade už súd prvej inštancie poukazyval na to, že naliehavosť potreby úpravy nebola osvedčená a aktuálna úprava pomerov je dostatočná v kontexte dôvodov, ktorými bol odôvodnený návrh sťažovateľa.

16. Ústavný súd pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa zohľadnil aj osobitú povahu inštitútu neodkladného opatrenia a tomu zodpovedajúci zjednodušený a zrýchlený procesný postup a rozhodovanie všeobecných súdov. Zbral pritom do úvahy aj skutočnosť, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. S poukazom na relevantné časti odôvodnenia napadnutého uznesenia zastáva názor, že argumentácia krajského súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia. Citované závery nepovažuje za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, teda také, ktoré by mali za následok porušenie sťažovateľových práv podľa ústavy či dohovoru.

17. K námietke proti nevykonaniu navrhnutého dôkazu ústavný súd konštatuje, že už súd prvej inštancie mal pochybnosť o pôvode a celistvosti nahrávky, ako aj o okolnostiach, za ktorých

vznikla. S uvedeným posúdením sa krajský súd stotožnil. K dôvodom, pre ktoré vo veci konajúce súdy nevykonali tento dôkaz, konštatuje, že predstavujú dostatočný základ pre nevykonanie navrhnutého dôkazu, pričom tento záver považuje za ústavne konformne a riadne odôvodnený. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že závery znalkyne vyvrátili sťažovateľom uvádzané tvrdenia o nevhodnom sexuálnom správaní matky v prítomnosti detí. Hodnotenie znalca a jeho závery rozhodne nestoja na naučených odpovediach maloletých detí, ako sa domnieva sťažovateľ, ale na odbornom posúdení znalca, ktorý kontrolnými otázkami dokáže rozpoznať a zistiť skutočný stav veci, a to najmä u maloletých detí. Dôkazom toho je aj zistenie znalkyne (zhodné vyjadrenie oboch detí), že sťažovateľ klamal o autorstve jedného z obrázkov, ktoré podľa jeho tvrdení mal vytvoriť maloletý syn.

18. Ústavný súd v súlade s okresným súdom a krajským súdom opätovne poukazuje na charakter upravovaných právnych vzťahov (výkon rodičovských práv vo vzťahu k maloletým deťom), v rámci ktorých súdy nie sú viazané návrhom ako v bežnom civilnom konaní, ale *ex officio* sledujú najlepší záujem dieťaťa. Vychádzajúc z uvedeného, konštatuje, že pokiaľ všeobecné súdy dospeli k záveru, že nie je potrebné zmeniť aktuálne upravený styk maloletých s rodičom, ktorému výchova detí nebola zverená, konali v rámci svojej právomoci v súlade s označenými právami sťažovateľa aj napriek tomu, že sťažovateľ si myslí opak.

19. Pokiaľ sťažovateľ videl nerovnaký prístup, resp. diskrimináciu v tom, že znalkyňa akceptovala otázky matky, pričom nahrávky otca údajne neboli znalkyni ani len postúpené, ústavný súd bez toho, aby toto skutkové tvrdenie overoval, konštatuje, že je to vysoko nepravdepodobné aj vzhľadom na obsah znaleckého posudku (ktorý odpovedá na otázku, či sa matka nevhodne sexuálne správa pred deťmi), a dodáva, že dôvodom neakceptácie sťažovateľovho dôkazu bol jeho nejasný pôvod, úplnosť a okolnosti vzniku, čo ústavný súd považuje za dostatočný a relevantný dôvod na nevykonanie tohto dôkazu. V závere o relevancii návrhu matky (otázky adresované znalkyni) a o vadnosti navrhovaného dôkazu otca podľa názoru ústavného súdu nemožno vidieť diskrimináciu ani nerovnaký prístup, keďže súd svoje závery preskúmateľne odôvodnil.

20. Námietky sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu nesignalizujú takú príčinnú súvislosť medzi nimi a sťažovateľom označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

21. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.3. K označenému právu na užívanie práv a slobôd bez diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru a „princípu“ najlepšieho záujmu dieťaťa podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa:

22. Najlepší záujem dieťaťa ako hodnotové východisko pre rozhodovanie súdu možno považovať za právo dieťaťa, nie jeho otca ako rodiča. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že neexistuje relevantná súvislosť medzi otcom namietaným porušením tohto princípu a napadnutým uznesením krajského súdu. Preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svojej opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu